

Šesnaesta lekcija • Lesson Sixteen

VJEŽBE

B1

Prprièmajte uloge, i vòdite razgovore.

Ne nude se òdgovori za slobodne zadàtke kao što je òvaj.

B2

Prepriècati vjezbe 9A1, 9A2, 9A3, 9A4, 10A1, 10A2, 10A3 u parovima.

Ne nude se òdgovori za slobodne zadàtke kao što je òvaj.

DOMAĆA ZADAĆA

C1

Go through the letters and make a list of the greetings, dates, and other stock letterwriting phrases.

Greetings

Dragi moji tetko i teče!	A1 (pismo)
Dragi naš Dino,	A1 (odgovor)
Poštovani gospodine profesore,	A2 (pismo)
Poštovana gospođice Smithson,	A2 (odgovor)
Поштовани господине Поповићу,	A3 (pismo)
Draga gospođice Đurić,	A3 (odgovor)

Dates

(dating of letter itself)

5. april 2005 g.	A1 (pismo)
U Bloomingtonu, 15. listopada 2005.	A2 (pismo)
U Zagrebu, 28. listopada 2005.	A2 (odgovor)
9. фебруар 2005.	A3 (pismo)
20. februar 2005.	A3 (odgovor)

(dates mentioned within letters)

jedno dva mjeseca, od 1. jula do 1. septembra	A1 (pismo)
krajem jula	A1 (pismo)
sredinom avgusta	A1 (pismo)
te davne '92	A1 (odgovor)
od 15. svibnja do 15. lipnja	A2 (pismo)
do konca srpnja	A2 (pismo)
од ... 20. маја	A3 (pismo)
око два и по до три месеца	A3 (pismo)
до 15. августа	A3 (pismo)

između dva i po i tri meseca
u julu i avgustu

A3 (odgovor)

A3 (odgovor)

Stock letterwriting phrases

A1 (pismo)

Svi smo dobro i nadam se da ste i vi dobro.
Prvo da vas pozdravim...
... pa smo svi ...zdravi i živi
Evo me u Sarajevo k vama!
Eto, toliko za sad.
Jako se radujem što ću vas uskoro vidjeti...
Voli vas, Dino

A1 (odgovor)

Javi nam kada tačno stižeš.
Da samo znaš koliko si nas obradovao svojim pismom...
Puno vas sve volimo! Tetka i Teče

A2 (pismo)

Dopustite mi da se najprije predstavim.
preporučio mi da vam se obratim
Imala bih nekoliko molbi
bila bih vam veoma zahvalna kad biste ...
molila bih vas da mi se ... javite što prije
Pretpostavljam da nećete moći odgovoriti na sva moja pitanja
Unaprijed zahvaljujem na vašoj pomoći i uloženom trudu...
S poštovanjem,

A2 (odgovor)

Hvala vam na vašemu pismu.
Kao što znate...
Što se vaših pitanja tiče...
Kao što ste rekli
preporučio bih vam
Najbolje će vam biti da se obratite
Nadam se da sam uspio odgovoriti
Ako imate bilo kakvih drugih pitanja, slobodno mi se opet javite.
pozdravite mogega kolegu i dobrog prijatelja...
Vidimo se dogodne u Hrvatskoj!
Srdačan pozdrav,

A3 (pismo)

Пишем вам из Америке.
па вам се овим путем обраћам с неколико питања
Шта бисте ми препоручили што се тиче...
Какво је уобичајено време у то доба године?
У нади да вас нисам сувише оптеретила питањима, унапред вам захваљујем на труду и срдачно вас
поздрављам.

A3 (odgovor)

Vrlo rado ću vam pomoći, koliko mogu...
Nadam se da će vam ove informacije biti dovoljne za početak, a ja ću drage volje odgovoriti na sva vaša
dodatna pitanja.
Srdačno vas pozdravljam,

C2

Write a letter to Dino's uncle and aunt, thanking them for their advice and the time they took to make the summer project a success.

Free-form creative assignments such as these are not furnished with answers.

C3

Translate this letter into B:

Draga Gospodo Kovachević,

Mòje kolège i ja smo stùdenti medicìne u Sjèdìnjènim Državama. Htjeli bismo pòsjetiti vašu zèmlju. Bìlo bi nam izuzetno zanimljivo òbići dvije ili tri opće bòlnice i nekoliko manjih bòlnica. Ako je moguće, takòde bismo željeli razgovàrati s nekìim stùdentima medicìne. Mislili smo dòći u jùn u júlju. Postòji li mogućnost da dvije ili tri sèdmice obilazimo glàvne gradove? Znam da ste i vi stùdent medicìne jer nekoliko vaših prijatèlja studira òvdje s nama. Dali su mi vaše ime i adrèsu i preporùčili su vas kao nekoga ko bi nam mogao pòmoći u tràženju smještaja i organiziranju našeg bòravka.

Nèće biti problèma oko putòvanja, zàto što ćemo rado putòvati autòbusom ili vozom. Imamo dòvoljno novca òdsjesti u skromnim hòtelima ili hostelima. Što se tiče znànja vašeg jèzika, kao što vidite iz òvog pìsma, uèim bòsanski već dva sèmestra i naučio sam dòvoljno da bih napisao ovàkvo pìsma. Mògu malo i govòriti, ali još uvijek me je strah ozbiljnih razgovora. Govore li èngleski stùdenti medicìne kod vas? Nađam se da govore!

Za úzvrat bismo htjeli vama pòmoći da dođete u Sjèdìnjene Države u pòsjetu iduće godine, i rado bismo napravili slične planove za vašu pòsjetu iz zahválnosti za vašu pòmoć.

Hvàla únaprijed za vaše vrijeme. Nađam se da vas mnogo ne opterèujemo našim pìtanjima!

Atlanta, 2. marta 2006.

Srdačno,

Haso (Mark Stern), Jana (Jane Donnelly), i Toma (Tom Fuller)

C4

Go through 16 A1, A2 and A3 and find one or all of the following:

1. sentences using the conditional mood; 2. complex sentences using the *da* conjunction; 3. complex sentences using the *što* conjunction; 4. examples of sentences using *kòji*; 5. examples of verbs which require the use of genitive, dative or instrumental (such as *da vam se jàvim*).

Go through the episodes of "Ljubav na španjolski naèin" you have already read for forms of *sav*, *sve*, *sva*.

1. Sentences using the conditional mood

Instances where the conditional mood carries the meaning of intention (and is not translated by English *would*) are marked (*intentional*)

A1 (pismo)
ništa **ne bih imao** protiv

A1 (odgovor)
ja to **ne bih znala** ni uključiti
I o čemu **bi** drugom [*snimilo* understood]
Bilo bi još mnogo toga...
o čemu **bismo** ti rado **pisali**

A2 (pismo)
idućeg **bih** ljeta rado **došla**
Ovo **bi** istraživanje **bilo**
Na vašem **bih** fakultetu **bila**
potom **bih** **proputovala**
koji **bi** **trajao**
snimala bih
na kraju **bih** **posjetila**
Imala bih nekoliko molbi
bila bih vam veoma zahvalna
kad **biste** mi **mogli**
Najradije **bih** **stanovala**
mogla **bih** **spavati**
zanima me **biste** li mi **mogli** preporučiti
gdje **bih** **mogla** snimiti
da **bih** **osigurala** (*intentional*)
da **bi** projekat **bio** što uspješniji (*intentional*)
molila bih vas

A2 (odgovor)
u kojima **biste mogli** odsjesti
preporučio bih vam
mislim da **biste** im se bez problema **mogli**
preporučio bih vam

A3 (pismo)
шта **biste** mi **препоручили**
колико **би** **могао** да кошта
Волела бих да проведем
тако што **бих** **обилазила**
Волела бих да знам
Могла бих да будем
да **бих се** **припремала** (*intentional*)

A3 (odgovor)
da **bi** vi **trebalo** da se opredelite
mislim da **bi** vam **moglo** biti
ne **bi** **trebalo** da propustite
mislim da **bi** **bilo** dobro
poseta Crnoj Gori **bi** vam **pružila**

2. Complex sentences using the da conjunction.

The conjunction **da** is used in a number of different ways. To help the student understand the use of **da** better, these different ways are catalogued below.

(*subordinating*) Most frequently it connects a verb in the main clause with a verb in a subordinate clause; sometimes, but not always, the sequence of **da** + verb can be replaced by an infinitive.

(*nominal*) Sometimes **da** + verb depends on a noun rather than a verb in a main clause; in nearly all cases, however, there is an underlying verbal meaning associated with that noun. Other times, **da**

introduces a clause which functions as the subject or the direct object of a sentence; this is also classed here as *nominal*.

(*conjunction*) Sometimes **da** is part of a compound conjunction, which acts like any conjunction to introduce a clause.

(*intentional*) This usage of **da** + verb is a subset of the “subordinating” type above, conveying the specific meaning of intention. Usually it is followed by the present tense, like other instances of **da**, but it can also be followed by the conditional: this reinforces the meaning of intention.

(*potential*) Sometimes **da** + verb stands alone and introduces the idea of a potential action. Instances of the word **da** in *affirmative* meaning (“yes”) or *interrogative* meaning (together with **li**, introducing either a direct or an embedded question) have not been listed.

A1 (pismo)

Prvo **da** vas **pozdravim** (*potential*)

Nadam se **da ste** i vi dobro (*subordinating*)

Budući **da sam bio** ponekad i vrijedan (*conjunction*)

Prvo **da** vas **pitam** (*potential*)

Znam da nemate puno prostora (*subordinating*)

Znam **da** vi tamo **ne živite** (*subordinating*)

Plan mi je **da skoknem** (*subordinating*)

nisam imao priliku **da gledam** (*subordinating*)

pa se nadam ... **da ću ih moći** barem posuditi (*subordinating*)

Nadam se **da imate** video (*subordinating*)

Već sam preduzeo korake **da nabavim** (*intentional*)

jer sam čuo **da se** teško **nabave** (*subordinating*)

ako mi se pruži prilika **da upoznam** (*subordinating*)

Od mene se očekuje **da sprovedem** (*intentional*)

moram o tome nešto **da napišem** (*subordinating*)

A1 (odgovor)

Da samo **znaš** koliko si nas obradovao (*potential*)

planiraš **da dođeš** (*subordinating*)

Prosto ne možemo **da vjerujemo** (*subordinating*)

vjerujemo **da ćemo** našeg Dinu .... **vidjeti** (*subordinating*)

mislili smo **da** te možda više nikada **nećemo vidjeti** (*subordinating*)

ni slutiti nismo mogli **da će** do svega ovoga **doći** (*subordinating*)

Kao da te sada **gledamo** (*conjunction*)

rekla nam je **da si** više za sport (*subordinating*)

vidimo **da si se našao** (*subordinating*)

kako možeš i **da pitaš** (*subordinating*)

Izgleda **da je** u Americi to tako (*subordinating*)

Da i najrođenijeg **pitaš** (*potential*)

možemo kod njega **da navratimo** (*subordinating*)

osjetimo **da smo** u centru (*subordinating*)

ideju kako **da ti obezbijedimo** karte (*intentional*)

Imaćemo vremena **da se** o svemu **ispričamo** (*intentional*)

A2 (pismo)

Dopustite me **da se** najprije **predstavim** (*subordinating*)

odlučila sam **da** svoj magistarski rad **posvetim** (*subordinating*)

preporučio mi **da** vam **se obratim** (*subordinating*)

kad biste mi pomogli **da pronađem** (*subordinating*)

Budući da je tema (*conjunction*)

kome **da se** na tim odsjecima **obratim** (*intentional*)

Da li [treba understood] **da** im **se javim** (*subordinating*)

Budući da ... ima još osam mjeseci (*conjunction*)

možda će vam se učiniti **da sam** malo **preuranila** (*subordinating*)

da bih osigurala (*intentional*)
moram navesti **da sam** već **stupila** (*subordinating*)
[navesti ...] **da znam** gdje ću boraviti (*subordinating*)
[navesti ...] i **da sam** već **pokrenula** (*subordinating*)
moram navesti .... **da bi** projekat **bio** (*intentional*)
S obzirom na to **da** molbu **moram** predati (*nominal*)
molila bih vas **da mi se ... javite** (*subordinating*)
Pretpostavljam **da nećete moći** odgovoriti (*subordinating*)
sigurna sam **da ćete me znati** uputiti (*subordinating*)

A2 (odgovor)

Moram vam reći **da mi je** doista drago (*subordinating*)
drago **da se** netko u Americi **zanima** (*nominal: subject*)
Siguran sam **da će** vaše istraživanje **pridonijeti** (*subordinating*)
mislim **da** vam **moгу** pomoći (*subordinating*)
ali se bojim **da ... neće biti** slobodnih soba (*subordinating*)
tako da su svi domovi puni (*conjunction*)
druga je mogućnost **da živite** (*nominal: subject*)
Budući da u Zagrebu **namjeravate** (*conjunction*)
preporučio bih vam **da unajmite** (*subordinating*)
mislim **da biste** im se bez problema **mogli** priključiti (*subordinating*)
Najbolje će vam biti **da se obratite** (*nominal: subject*)
Potrebno je samo **da imate** (*nominal: subject*)
preporučio bih vam **da usput pohađate** (*subordinating*)
Nadam se **da sam uspio** (*subordinating*)
Recite mu **da mi se javi** (*subordinating*)

A3 (pismo)

препоручио **да вам се јавим** (*subordinating*)
одважила **да вам пишем** (*subordinating*)
почела сам **да обнављам** (*subordinating*)
одлучила сам **да се ангажујем** (*subordinating*)
који желе **да усаврше** језик (*subordinating*)
Спремна сам **да похађам** (*subordinating*)
Волела бих **да проведем** (*subordinating*)
можете нешто у том смислу **да ме препоручите** (*subordinating*)
Волела бих **да знам** (*subordinating*)
Волим **да идем** (*subordinating*)
чула сам **да Београд има** (*subordinating*)
Могла бих **да будем** (*subordinating*)
[могла бих] и **да останем** (*subordinating*)
Морам **да се вратим** (*subordinating*)
морам да се вратим ... **да бих се припремала** (*intentional*)
јер сам нашла ... где ћу **да станујем** (*subordinating*)
У нади **да вас нисам сувише оптеретила** (*subordinating*)

A3 (odgovor)

uveravam vas **da mi to nije** nikakav teret (*subordinating*)
Ako smem **da primetim** (*subordinating*)
moj utisak ... je **da bi vi trebalo** (*nominal: subject*)
trebalo **da se opredelite** (*subordinating*)
što mislim **da bi** vam **moglo** biti (*subordinating*)
Moram **da** vam **se izvinim** (*subordinating*)
u žurbi **da** vam što pre **odgovorim** (*subordinating*)
nadam se **da ću ... biti** u mogućnosti (*subordinating*)
te informacije... **da** vam uskoro **ponudim** (*subordinating*)

S obzirom **da nameravate** (*subordinating*)
nameravate **da ostanete** (*subordinating*)
mislim **da ćete imati** (*subordinating*)
ne bi trebalo **da propustite** (*subordinating*)
propustite **da posetite** (*subordinating*)
mislim **da bi bilo** dobro (*subordinating*)
da bi bilo dobro **da ... otputujete** (*nominal: subject*)
priliku **da se malo rashladite** (*nominal*)
bašte ... vam mogu pomoći **da pobegnete** od vrućine (*subordinating*)
Nadam se **da će** vam ove informacije **biti** (*subordinating*)

3. Complex sentences using the što conjunction

Like **da**, the conjunction **što** is also used in several different meanings.

(*subordinating*) It can be used to introduce a subordinate clause, although the conjunction **da** is used vastly more frequently in this meaning.

(*conjunction*) It also can form part of a compound conjunction.

(*relative*) On occasion it can function in place of the relative conjunction **koji**; this most frequently occurs with the all-purpose pronoun to as the antecedent. In the instances given below of **što** used as relative, the antecedent is marked in italics.

(*nominal*) It can be used to introduce a phrase which functions either as subject or direct object of a sentence, or in the case of certain idiomatic expressions as an adverbial clause.

(*adverbial*) Together with the comparative form of an adjective or adverb, it forms an adverbial expression meaning “as X as possible”.

A1 (pismo)

Kao što sigurno već **znate**, studiram film (*conjunction*)
one čuvene **kao što su** (*conjunction*)
Jako se radujem **što ću** vas uskoro **vidjeti** (*subordinating*)

A1 (odgovor)

i **time što planiraš** da dodeš (*relative*)
da si se našao u **tome što studiraš** (*relative*)
Lijepo je **što** na to **misliš** (*nominal: subject*)
Neki od **filmova što si spomenuo** (*relative*)
Lijepo je **što** svoj studij **povezuješ** (*nominal: subject*)
Što se karata **tiče** (*nominal: adverbial*)

A2 (pismo)

što uspješniji (*adverbial*)
što prije (*adverbial*)

A2 (odgovor)

Kao što znate (*conjunction*)
Što se vaših pitanja **tiče** (*nominal: adverbial*)
u **svemu što** vas **zanima** (*relative*)
Kao što ste rekli (*conjunction*)
na **sve što** vas **je zanimalo** (*relative*)

A3 (pismo)

почетком прошлог века, **што је** додуше доста давно (*nominal: subject*)
што се тиче течајева (*nominal: adverbial*)
тако што бих обилазила (*conjunction*)

A3 (odgovor)
neke od skola nude .... , **što mislim** da bi vam moglo biti (*subject*)
da vam se izvinim **što**, u žurbi ... **nisam** još uvek **prikupio** (*subordinating*)
u žurbi da vam **što** pre odgovorim (*adverbial*)
Što me **dovodi** do vašeg pitanja (*nominal: subject*)
na zanimljivim lokacijama, **kao što je** stara tvrđava Kalemegdan (*conjunction*)
što ih čini posebno atraktivnim (*nominal: subject*)

4. examples of sentences using *kòji*

The pronominal adjective **koji** has two basic meanings. In its *interrogative* meaning, it asks a question (which can either stand as a separate sentence or be embedded into another sentence). In its *relative* meaning, it joins two clauses, standing for a word in the preceding clause: that word is its antecedent. In the list below, examples in which only **koji** is highlighted are interrogative; those in which **koji** and another word are highlighted are relative. This other word, the antecedent of **koji**, appears in italics.

A1 (pismo)
stipendiranja *studenata koji* ponude
s *pitanjima koja* ću postavljati raznim ljudima
ako jesu, onda **koji**
i **koji** im se najviše dopadao
... su im se najviše dopadao od *onih koje* su gledali
svi *mi koji* smo iz Bosne

A1 (odgovor)
Imam ja jednog *prijatelja koji* još radi

A2 (pismo)
kod *profesora Jegujića, koji* mi je i dao vaše ime
Tijekom ovoga *terenskog rada, koji* bi trajao
smještaj za *strane studente koji* kod vas gostuju
preporučiti *neku turističku agenciju koja* izdaje
tema moga istraživanja iz *područja kojim* se i vi već duže vrijeme bavite
koji su to odsjeci
uputiti onim *osobama* ili *službama koje* će to moći

A2 (odgovor)
postoji nekoliko *studentskih domova* u *kojima* biste mogli
ali se bojim da u *razdoblju* u *kojem* ćete vi biti ovdje
nema mnogo *obitelji koje* se bave tim poslom
nekoliko projekata iz *područja koje* vas zanima

A3 (pismo)
Професор Анђућ који предаје код нас
течајева за *странце који* желе да усаврше

A3 (odgovor)
te *primorski grad Kotor* i *planina Durmitor, koji* su oba
u julu i avgustu se održavaju *festivali* na *kojima* imate

5. Examples of verbs which require the use of genitive, dative or instrumental

A1 (pismo)
Pomoći ću *vam* oko svega
onda koji, i koji su *im se* najviše **dopadao**

Sjećaš li se Dolly Bell [object would be Gen if it were not a foreign name]

A1 (odgovor)
Što se **karata tiče**...

A2 (pismo)
kad **biste mi pomogli**
kojim se i vi već duže vrijeme **bavite**
kome da se na tim odsjecima **obratim**
da **im se javim** telefonom
možda će **vam se učiniti**
da **mi se** barem s okvirnim informacijama **javite**

A2 (odgovor)
mislim da **vam** mogu **pomoći**
koje se **bave tim poslom**
javite mi se
da **biste im se** bez problema mogli **priključiti**
da se **obratite** izravno **njima**
slobodno **mi se** opet **javite**
da **mi se javi**

A3 (pismo)
да **вам се јавим**
Сада **сам се сетила његовог савета**
па **вам се** овим путем **обраћам**
што се **тиче течајева**
унапред **вам захваљујем**

A3 (odgovor)
Vrlo rado **ću vam pomoći**
Moram da **vam se izvinim**
u žurbi da **vam** što pre **odgovorim**
Ako **vam** planovi i obaveze **dozvole**
bašte ... širom gradu **vam** mogu **pomoći**

6. *Forms of sav, sve, sva in "Ljubav na španjolski način"* (first four parts)

I
svi se osmjehnuše...

II
Svi su učitelju kazali ...
Sve su to germanski jezici.
Znam da se danas **svi** smiju sapunicama

III
Svi su najprije mislili...
...ali su ipak **svi** u nečemu bili najbolji
Sve ste ovo ionako mogli naučiti sami

IV
Svi se osjećaju slično gimnazijalcima
Od **svih** vas sad **ću** jedino sretati profesoricu
Svi znamo da ti se sviđa